

Det goda livet

Skulle du kunna tänka dig att be dina elever ge sig ut och vandra på en okänd plats en bra bit från din skola. Skulle du dessutom be dem fråga alla de stöter på vad de gör och varför de gör det? Tror du att du skulle kunna se att de lärt sig något på vandringen, om de lyckades med att komma tillbaka? Skulle du låta dem göra detta i tio dagar? Inte – låter bra, allt annat skulle vara oansvarigt.

Vi var tre från vår skola som fick förmånen att åka med Den Globala Skolan till Bangladesh i december 2007, Anki, Lars och Lennart. När vi fick höra om "learning by walking" trodde vi först att det var ett skämt, därefter att det var ett perfekt sätt för Bosse, vår reseledare, att slippa ha med oss att göra under resan och sist att någon måste ha fattat fel. Men icke – under två veckor i december 2007 befann vi oss vandrande mellan risfält, byar, affärer, gårdar, dammar, floder, muslimer och hinduer. Det är bara att erkänna – ett bättre sätt att lära sig något nytt på har vi aldrig varit med om. Vi fick själva ta ansvar för vårt lärande, och oj vad vi lärde oss.

Allt detta utspelades på en global resa till Bangladesh i december 2007. Vi skulle på plats lära oss om hur de verkligen fattiga levde, i en miljö mycket främmande från vår öländska idyll. Vårt eget mål med resan var att använda de kunskaper vi skaffade oss i ett temaarbete med vår skolas elever. Så blev det också. Med gemensamma krafter, mycket funderande och mycket planerande byggde vi en "Storyline – Bangladesh". Denna sjösattes en majdag 2008 för 38 tveksamma elever i år 9. Eleverna blev personer i en familj som byggde hus och tomt och dessa blev till en by.

Invånarna i Kalampur

Eftersom steget från öländska förhållande till Bangladesh var enormt ägnade vi mycket tid åt att jobba med miljöer. Efter otaliga bildspel, många ljudfiler och filmer och massor med nyfikna frågor hade våra elever en ganska god bild av livet för sin karaktär. Hela första veckan ägnades åt detta samt åt byggandet av hus, tomt och by. Detta är även något vi hållt hårt fast i även under senare års storyline – den tid som satsas på den inledande förståelsen har man igen i kommande arbete. Inget att slarva över.

Vår skola

Kanske på sin plats att berätta lite om skolan vi jobbar på. Den heter Ölands Friskola, ligger i Färjestaden på Öland och har idag 130 elever och 15 lärare. Skolan startades för 12 år sedan och hade redan då en uttalad profil mot tematiskt arbete.

Vår modell av tematiskt arbete borde locka alla som gillar att jobba med storyline, eller för all del andra elevaktiva arbetsmetoder. Vi har tema i fyraveckorsperioder, där eleverna har all sin tid i temat förutom idrott och moderna språk. Det innebär att de jobbar med sin Storyline ca 20 timmar per vecka. De lärare som ingår i arbetet har inga andra lektioner under temat vilket betyder att de kan lägga all kraft på gruppen. Så lärare och elever jobbar i nästan 80 timmar tillsammans, vilket gör att det finns gott om tid att verkligen göra tematiska djupdykningar.

Det goda livet

Åter till Storylinen. När väl grunderna sitter, byn är klar och eleverna pratar med varandra utifrån sina karaktärer är det dags för nyckelhändelser. Vi ser till att livet för karaktärerna, familjerna och byn förändras genom väl genomtänkta händelser. Elevernas jobb blir nu att hitta lösningar, möjligheter eller problem i de händelser som påverkar dem.

Genom att det i temat ingår lärare med ansvar för olika skolämnen sker ett samarbete mellan dem för att hitta nyckelhändelser som utmanar eleverna mot kunskapskraven och som är fullt realistiska för livet i Bangladesh. Några exempel:

- Familjen skall gifta bort äldsta dottern
- Familjen drabbas av att brunnen är arsenikförgiftad.
- Pappan i familjen anklagas för delaktighet i trafficking.
- Familjen säljer sin jord till tegelbruket.
- Mamman i familjen blir sjuk.
- Familjen är hinduisk. Hur fungerar det i en by som annars bara har muslimska familjer?

Genom dessa händelser rullar karaktärernas story på. Våra elever berättar sin story genom att skriva, reflektera eller illustrera. Frågorna är många, funderingarna likaså:

- Varför har de inget kylskåp?
- Vad gör det med avfall? Finns det sortering.
- Vad har Bangladesh för historia?
- Hur räknar man ut hur mycket man kan tjäna på ett hektar risodling?
- Finns det arbetslöshetsförsäkring?
- Vad gör man i textilfabrikerna?
- Vad är microlån?

Anki från en NGO erbjuder microlån.

En elev satt och funderade under någon av temats sista dagar. Hon hade svårt att skilja sig från sin karaktär och sin familj. Byn var så fin, husen så detaljerade och välsköta. Efter en stund, när tårarna inte var långt borta, så vände hon sig mot mig och sa – ”Du, Lennart, det här är ju inget fattigt liv, det här är ju det goda livet.” Så blev ”tema Bangladesh” tema ”Det goda livet”.

Sugen på att veta mer?

Vi delar gärna med oss av våra erfarenheter både runt denna Storyline, andra Storyline som vi genomfört (vad sägs om att låta eleverna bli fåglar som genomför vårflyttningen från Afrika till Sverige?) eller om vårt sätt att jobba med tema (organisation, timplan, lärartider, salar, kunskapskrav). Vi bjuder gärna på våra temaplaneringar, lånar ut bilder, filmer, storylineplaner och allt annat som behövs. Vi kan också gärna besöka er skola för inspiration och föreläsningar. Bara en sak är viktig att veta – vi vill inte ha betalt. Även ett fattigt liv kan vara ett gott liv!

Hör bara av er till:

Lennart Carlsson, lennart.olandsfriskola@gmail.com